

Bírálat Horváth János "Action-related auditory attenuation: event-related potential studies" című doktori munkájáról

A doktori mű két részben tárgyalja azt az uralkodó feltételezést, mely szerint a cselekvés pillanatához közeli hangok hallási eseményhez kötött agyi potenciáljai azért kerülnek elnyomás alá, mert a cselekvés és a hang közötti kapcsolat belső reprezentációja oksági kapcsolat alapján modellezi ezen eseményeket. Az első részben széleskörű betekintést kapunk a hallási elnyomás témakörének elméleti és módszertani részleteibe. A második rész egy új kísérleti paradigmát mutat be, ami disszociálja az oksági és a pusztán idői egybeesés révén kapcsolatba kerülő cselekvés és hang elemek hatását, s melynek segítségével a terület korábbi feltevései kétségsbe vonhatóvá váltak.

A jól strukturált és kitűnő angolsággal megírt doktori mű világos hipotézisekkel és kísérleti kérdésfelvetésekkel tárgyalja a témakört. A felhasznált módszertan kidolgozott, magas technikai tudást igénylő, és világszínvonalon is kiemelkedő. A mű második részében tárgyalt kísérleti tanulmányok hallatlan alapossággal és módszertani körültekintéssel tárgyalják a bevezetett új paradigma által kínálgató lehetőségeket.

Az eredmények megkérdőjelezzik a cselekvésfüggő hallási elnyomás eddig uralkodó elméleteit, ezzel szignifikánsan hozzájárulnak a terület további fejlődéséhez, és új vizsgálati kérdésfelvetésekkel gazdagítják a hallási elnyomás kutatását.

Azt a kérdést szeretném feltenni a jelöltnek, hogy mit gondol az általa talált egy másodperces idői intervallum, mint a hallási elnyomás véletlenszerű ingerbemutatással való kiváltásának „idői határa” és az ún „sense of agency” jelenségek idő korlátainak érdekes egybeeséséről (ez utóbbival kapcsolatban l. pl.: Haggard, P. Conscious intention and motor cognition. *TiCS*, 2005, 9/6, 290-295)?

Összefoglalva, Horváth János nagydoktori disszertációja kiemelkedő, nemzetközi mértékkel is első osztályú munka. Rendkívül koherens, módszertanilag megalapozott és kidolgozott kísérletsort foglal össze, s új elméleti következtetésekre jut. A doktori munka tudományos eredményeit feltétlenül elegendőnek tartom az MTA doktori cím megszerzéséhez, s a nyilvános védés kitűzését javaslom.

Dr. Kovács Ilona
egyetemi tanár
PPKE BTK Pszichológia Intézet

Budapest, 2015-12-17